

Nõuded immuniseerimisalastele täiendusõppekursustele

I. Õiguslik taust

Sotsiaalministri 23.12.2022 määruse nr 94 „Immuniseerimise korraldamise nõuded“ § 2 lg 1 ja 2 kohaselt:

(1) Immuniseerimist tohib teostada **arst, õde või ämmaemand**, kes on **täies mahus läbinud immuniseerimisalase täiendusõppekursuse** vastavalt Sotsiaalministeeriumi heakskiidetud programmile ja saanud selle lõpetamise kohta tunnistuse. Kursuse minimaalne maht on **16 tundi**.

(2) Pärast lõikes 1 nimetatud kursuse läbimist tuleb **iga viie aasta järel** läbida lõikes 1 sätestatud tingimustele vastav **8-tunnine immuniseerimisalane täiendusõppekursus**.

II. Immuniseerimisalaste täiendkursuste korraldamise põhimõtted

1. Koolitustegevuse alustamine

Asutused, kes soovivad alustada koolitustegevust pärast 1.01.2025. a, peavad vähemalt 3 kuud enne koolitustegevuse alustamist esitama Sotsiaalministeeriumile heakskiidu saamiseks alljärgnevad dokumendid:

- Taotlus täiendusõppekursuse korraldamiseks (sisaldab korraldaja kontaktandmeid; soovi baas-ja/või jätkukursuse korraldamiseks, kursuste korraldamise planeeritavat algust ja nende läbiviimise sagedust/aastas; täiendusõppekursuse korraldamise detaile (auditoorne/e-kursus; täiendusõppekursuse maht akadeemilistes tundides; iseseisva töö maht; jm vajalik);
- Baas-ja/või jätkukursuse õppekava, sh sihtgrupp, nõuded õpingute alustamiseks, täiendusõppekursuse eesmärk, struktuur, õpiväljundid, õppemeetodid ja õpikeskkonna kirjeldus;
- Täiendusõppekursuse läbimise järgselt antava tunnistuse näidis;
- Lektorite loetelu, nende CV-d ja motivatsioonikirjad, kus peegeldub lektorite nõuetele vastamine.

Sotsiaalministeerium vastab täiendusõppekursuse korraldajale 30 päeva jooksul pärast taotluse saamist.

2. Immuniseerimisalase täiendkursuse korraldus

- Täiendusõppekursus peab toimuma kontaktõppena (auditoorne või e-kursus).
- Täiendusõppekursuse läbiviimise keeleks on eesti keel. Vajadusel ja Sotsiaalministeeriumiga kooskõlastusel võivad täiendõppekursused toimuda vene ja inglise keeles.
- Täiendusõppekursusel osalejatele on õppematerjalid kättesaadavad (saadetakse link õppematerjalidele või materjalid saadetakse osalejate e-mailile PDF formaadis).
- Iseseisev töö ei kuulu täiendusõppekursuse tundide hulka ja lisandub täiendkursuse mahule*.
- Iga täiendusõppekursus lõpeb testiga, mis võimaldab adekvaatselt hinnata osalejatel kursuse käigus omandatud teadmisi. Täiendusõppekursus loetakse läbituks, kui test on sooritatud vähemalt tulemusele 80%.
- Täiendusõppekursuse läbimise kohta väljastatakse osalejale tunnistus (digidokumendina või paber kandjal).

*Nõue kehtib nendele asutustele, kes alustavad koolitustegevust pärast 1.01.2025. a .

III. Nõuded baas-ja jätkukursuste programmidele

Immuniseerimisalase baaskursuse programm peab kajastama alljärgnevat:

1. **Vaktsiin-välditavad nakkushaigused**
2. **Immuunsüsteem ja immuunsus**
3. **Vaktsiinide tüübid ja nende koostisained**
4. **Vaktsineerimise alused**
 - Vaktsiinide manustamine, vanused ja intervallid
 - Vaktsineerimise vastunäidustused (k.a. valed vastunäidustused)
 - Vaktsineerimise efektiivsus
 - Vaktsiinide ohutus, sh kõrvaltoimed ja kõrvalnähud, nende hindamine ja nendest teavitamine
 - Vaktsineerimise ohutuse tagamine
 - Vaktsiinide asendamine
 - Anafülaktiline reaktsioon ja selle ravi
5. **Immuniseerimiskava vaktsineerimised**
 - Immuniseerimiskava koostamise ja selle muutmise põhimõtted
 - Immuniseerimiskava vaktsiinid, siht- ja riskirühmad
 - Vaktsineerimise skeemid
 - Vaktsineerimine tähtaegadest mittekinnipidamisel rakenduvad skeemid
 - Teadmata immuniseerimisanamneesiga lapse vaktsineerimine
6. **Immuniseerimiskava välised vaktsineerimised (pneumokoki, meningokoki, A-viirushepatiidi, võõrohahise, tuulerõugete, puukentsefaliidi, COVID-19, gripp, marutõve, RSV ja jt vastu)**
7. **Kokkupuute järgne profülaktika**
 - MMR
 - Difteeria ja teetanus
 - A-viirushepatiit
 - Tuulerõuged
 - Marutõbi
8. **Erirühmade vaktsineerimine**
 - Enneaegsed lapsed
 - Krooniliste haigustega patsiendid
 - Immuunpuudulikud sh HIV-positiivsed, luuüdi retsiptiendid, verepreparaatide retsiptiendid
 - Vastsündinud ja imikud, kelle emad on saanud immunomoduleerivat ravi
 - Tervishoiutöötajad jm tööalaselt ohustatud isikud
 - Rasedad
 - Vanemaealised
 - MSM
9. **Reisivaktsineerimine**
10. **Immuniseerimist puudutav seadusandlus Eestis**
 - Vaktsineerimise korraldus Eestis
 - Lapsevanema nõusolek/keeldumine
 - Lapsevanemate/laste/patsientide immuniseerimisalane nõustamine
 - Lapse kaalutlusvõime hindamise põhimõtted
 - Vaktsiinide säilitamine, transport, kasutamine ja hävitamine
 - Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni kehtivad otsused

11. Immuniseerimiste dokumenteerimine

12. Praktiliste ülesannete lahendamine, vähemalt 5 ülesannet all pool pakutud teemade lõikes:

- Vaksineerimise tähtaegadest mittekinnipidamisel eriskeemi koostamine
- Vaktsiinide üheaegne manustamine
- Erirühmade vaksineerimine
- Vastunäidustused ja valed vastunäidustused
- Kokkupuute järgne vaksineerimine

13. Test.

Immuniseerimisalase jätkukursuse programm peab kajastama alljärgnevat:

1. Vaktsiin-välditavate nakkushaiguste esinemistrendid

2. Immuniseerimiskava vaksineerimised

- Viimase 5 aasta jooksul immuniseerimiskavas toimunud muudatused
- Immuniseerimiskava vaktsiinid, vaksineerimise skeemid
- Vaksineerimise tähtaegadest mittekinnipidamine, eriskeemi koostamine
- Teadmata immuniseerimisanamneesiga lapse vaksineerimine

3. Immuniseerimiskava välised vaksineerimised (pneumokoki, meningokoki, A-viirushepatiidi, võõrohase, tuulerõugete, puukentsefaliidi, marutõve, COVID-19, gripp, marutõve, RSV jt vastu)

4. Kokkupuute järgne vaksineerimine

- MMR
- Difteeria ja teetanus
- A-viirushepatiit
- Tuulerõuged
- Marutõbi

5. Erirühmade vaksineerimine

- Enneaegsed lapsed
- Krooniliste haigustega patsiendid
- Immuunpuudulikud sh HIV-positiivsed, luuüdi retsiptendid, verepreparaatide retsiptendid
- Vastsündinud ja imikud, kelle emad on saanud immunomoduleerivat ravi
- Tervishoiutöötajad jm tööalaselt ohustatud isikud
- Rasedad
- Vanemaealised
- MSM

6. Reisivaksineerimine

7. Immuniseerimiste dokumenteerimine

8. Vaktsiinide ohutus, sh kõrvaltoimed, nende käsitlemine ja teavitamine

9. Immuniseerimist puudutav seadusandlus Eestis

- Viimase 5 a jooksul toimunud muutused vaksineerimise korralduses Eestis, sh immuniseerimise rakendusjuhises ja õigusaktides
- Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni kehtivad otsused

10. Immuniseerimise alane nõustamine, sh vaksineerimisest kahtlejate või keeldujate nõustamine

11. Praktiliste ülesannete lahendamine, vähemalt 5 ülesannet all pool pakutud teemade lõikes:

- Vaksineerimisskeemi tähtaegadest kinnipidamisel eriskeemi koostamine
- Vaktsiinide üheaegne manustamine

- Erirühmade vaktsineerimine
- Raviameti teavitamine vaktsineerimisjärgsest reaktsioonist
- Immuunpreparaatide käitlemine

12. Test.

IV. Nõuded täiendkursuste korraldavatele asutustele ja lektoritele

1. Nõuded immuniseerimisalase täiendkursuse korraldavale asutusele

- Täiendkursuse korraldaja on äriregistris registreeritud asutus.
- Asutuse poolt korraldavate baas- ja/või jätkutäiendõppekursuste programmid on heaks kiidetud Sotsiaalministeeriumi poolt (vt lisa 1).
- Iga kursuse korraldamiseks kaasab asutus lektoreid, mis vastavad punktis 2 esitatud nõuetele.
- Auditoorse kursuse läbiviimiseks tagab asutus vastavad tingimused: piisava mahtuvusega auditoorium, efektiivse ja nakkusohutu õppeprotsessiks vajalikud vahendid jm.
- Kursuse läbiviimiseks tagab igale osavõtjale ligipääsu loengutele ja õppematerjalidele ning tagasiside andmise võimaluse.
- Üks kord aastas 31. detsembriks esitab kursust korraldav asutus Terviseametile (info@terviseamet.ee) aruande vastavalt lisa 2 esitatud vormile ja info programmis toimunud/järgmisel aastal kavandatud muudatuste kohta (lisada uus programmi fail PDF-s).
- Vaktsiin-välditava nakkushaiguse puhangu/epideemia olukorras ja muul vajadusel on asutusel valmidus täita riigi poolt määratud ülesandeid (nt uute vaktsineerijate ettevalmistamine; vaktsiin-spetsiifiliste koolituste korraldamine jms).

2. Nõuded lektorile

- Arsti, õe või ämmaemanda kutse/eriala.
- WHO, ECDC, CDC jm ekspertasutuste ning organisatsioonide soovitustega kursis olemine ja võimalusel rahvusvahelistel kursustel/konverentsidel osalemine.
- Immuunprofülaktika ekspertkomisjoni kehtivate otsustega kursis olemine ja nende järgimine.
- Oskus hinnata epidemioloogilist olukorda riigis, Euroopas ja maailmas ning seostada seda immuniseerimiste vajadusega.
- Oskus edastada oma teadmisi täiendkursusel osalejale õppe-metoodilist lähenemist rakendades.

Lisa. Sotsiaalministeeriumi poolt aktsepteeritud immuniseerimisalaste täiendkursuste korraldavate asutuste loetelu seisuga 31.12.2024

Asutus	Asutuse kontaktandmed	Täiendkursuste kuraator (nimi, perekonnanimi, e-mail)	Baas ja jätkukursuste programmid ning tunnistuse näidis PDF-s
Lääne-Tallinna Keskhaigla	E-mail: Telefon: Veebileht:		
Ida-Tallinna Keskhaigla	E-mail: Telefon: Veebileht:		
Tartu Ülikool	E-mail: Telefon: Veebileht:		
Tartu Tervishoiu Kõrgkool	E-mail: Telefon: Veebileht:		
Tartu Ülikooli Kliinikum	E-mail: Telefon: Veebileht:		

Lisa 2. Aruande vorm (näidis)

Asutus	Kursuse liik	Kursuse toimumise kuupäevad	Kursusel osalejate arv	Kursust läbinud inimeste arv	Märkused
LTKH koolituskeskus	Baaskursus	1-2.02.2022	100	90	
	Jätkukursus	1.03.2022	100	90	Kursus on toimunud Ida-Virumaal vene keeles.
	Kokku		400	360	